

Številka: 622-3/2018-2

Datum: 14. 3. 2018

Občinski svet Občine Sežana
Partizanska cesta 4

6210 SEŽANA

Zadeva: Predlog Odloka o razglasitvi cerkve sv. Petra in Pavla v Tomaju za kulturni spomenik lokalnega pomena – prva obravnava

V letu 2016 smo s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Območne enote Nova Gorica prejeli Predlog za razglasitev cerkve sv. Petra in Pavla v Tomaju za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Ker smo se septembra 2015 s predstavniki ostalih kraških občin (Hrpelje-Kozina, Divača in Komen) ter predstavniki Zavoda RS za varstvo narave – OE Nova Gorica in Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije – OE Nova Gorica dogovorili, da se bo Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov na območju občine Sežana (Uradno glasilo Primorskih novic, št. 13/92; Uradni list RS, št. 68/95, 4/96 – popravek in 26/14) iz leta 1992 spremenil oz. noveliral glede na območja zdajšnjih občin in glede na obstoječe stanje naravnih znamenitosti in kulturne dediščine, za kar naj bi omenjena zavoda v letu 2016 pričela s pripravo strokovnih podlag oz. ponovnim vrednotenjem dediščine, s postopkom razglasitve cerkve sv. Petra in Pavla nismo pričeli. Z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije – OE Nova Gorica smo si bili namreč edini, da se bo navedeno cerkev razglasilo za kulturni spomenik lokalnega pomena z novelacijo odloka.

Glede na to, da se do danes še ni pričelo s pripravo novih strokovnih podlag oz. revizijo vrednotenja naravnih znamenitosti in kulturne dediščine, predlagamo občinskemu svetu, da v predlagani vsebini obravnava in sprejme predlog Odloka o razglasitvi cerkve sv. Petra in Pavla v Tomaju za kulturni spomenik lokalnega pomena – prva obravnava.

Predlog odloka je pripravljen v skladu z določili Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13 in 32/16) in na podlagi vzorca odloka o razglasitvi za kulturni spomenik lokalnega pomena, objavljenega na spletni strani Ministrstva za kulturo. Prav tako je predlog odloka usklajen z obrazcem predloga za razglasitev kulturnega spomenika, ki ga je skladno z 12. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Predlog odloka bo posredovan v mnenje Odboru za kulturo, šolstvo in šport.

Pripravila:
Katja Fedrigo
višja svetovalka II

Tanja Ravbar
vodja Oddelka za gospodarske in družbene dejavnosti

Davorin Terčon
župan

Priloge:

- predlog Odloka o razglasitvi cerkve sv. Petra in Pavla v Tomaju za kulturni spomenik lokalnega pomena – prva obravnava s prilogo,
- obrazložitev predloga odloka po členih.

Poslano:

- naslovniku.

Vložiti:

- v zadevo.

Predlog Odloka o razglasitvi cerkve sv. Petra in Pavla v Tomaju za kulturni spomenik lokalnega pomena – prva obravnava

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 30/11 odl.US, 90/12, 111/13 in 32/16) in 17. člena Statuta Občine Sežana (Uradni list RS, št. 88/15) ter predloga Zavoda za varstvo kulturne dediščine št. 622-2/2016-1 z dne 27. 5. 2016 je Občinski svet Občine Sežana na svoji seji dne _____ sprejel

ODLOK
o razglasitvi cerkve sv. Petra in Pavla v Tomaju
za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen

Za kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasi enota dediščine: Cerkev sv. Petra in Pavla v Tomaju, EŠD 4071 (v nadaljnjem besedilu: spomenik).

2. člen

(1) Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik, so:

- Spomenik je bil zgrajen v zelo kratkem času, kasneje pa ni doživljala večjih predelav in dozidav, tako da se nam do danes kaže v svoji zelo enotni in stilno zaključeni podobi. Njena zunanjščina kaže naslon na pozno gotsko arhitekturo, ki pa se tako v arhitekturnih elementih in razmerjih kot tudi v kvalitetnih kamnoseških detajlih že spogleduje z renesanso.
- Na zunanjščini je v veliki meri ohranjen prvotni apneni omet, ki je v zelo dobrem materialnem stanju.
- Notranjščina spomenika z bogato opremo, predvsem dvema stranskima marmornima inkrustiranima oltarjema, rokokojsko štukaturo na stropu ladje, poslikavami Mare in Toneta Kralja, itd.
- Umestitev spomenika v prostor, na izravnavo, s poudarjenim reprezentančno oblikovanim dostop pomeni pomembno dominantno v prostoru.
- Celotni vrhnji plato hriba je bil z Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov na območju občine Sežana (Uradno glasilo Primorskih novic, št. 13/92, Uradni list RS, št. 68/95, 4/96 – popravek in 26/14) razglašen kot arheološki spomenik, lokalnega pomena: Tomaj – Arheološko najdišče Tabor, EŠD 767, kjer velja najstrožji, prvi varstveni režim. Ta prepoveduje novogradnje ter večje zemeljske posege ter zahteva ohranjevanje celotnega obrambnega nasipa. Izjema je le območje tabora ter objekta spomenika, kjer je zahtevan drugi varstveni režim, ki dovoljuje manjše, predvsem infrastrukturne posege pod kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem pristojnega zavoda.

(2) Spomenik se razglasi z namenom, da se zagotovita njegov nadaljnji obstoj in celovitost ter ohranijo naslednje varovane sestavine:

- Stavba v celoti z vsemi gabariti, tlorisi in temeljnimi značilnostmi, gradbenimi detajli in materiali, vključno s še prvotnimi ometi.
- Notranjščina spomenika s stensko poslikavo Toneta Kralj v prezbiteriju in ladji, kamnitimi tlaki, nagrobnimi ploščami, štukaturo na stropu. Od opreme se varuje: 5 starejših oltarjev, kamnita kustodijska omarica s kovanimi vratci v vzhodni steni prezbiterija, marmorna balustrada nekdanje obhajilne mize ob stenah prezbiterija, kamnit kropilnik čašaste oblike pod korom, krstni kamen pod korom, marmorna prižnica, baročna kipa sv. Frančiška Asiškega in sv. Frančiška Paolskega v ladji, lesen Križani (delo Janeza Vurnika ml.), Križev pot, lesene klopi in neogotski spovednici, kovinski lestenev v ladji.
- Namembnost objekta.

- Varuje se plato ob spomeniku, reprezentančni dostop s stopniščem in pilastri. Izjemen dostop je potrebno poudariti znotraj parkovno urejenega pobočja, ki se ne sme zaraščati. Ožje območje varovanja se zato razširi s tremi dodatnimi parcelami 1433/1, 1433/2 in 2036/3 k.o. Tomaj, ki sodijo v kontekst sakralnega odprtega prostora spomenika.
- Varujejo se arheološke plasti spomenika in ožje okolice spomenika.

3. člen

(1) Spomenik obsega nepremičnine: parcele št.: *128, 1433/1, 1433/2, 1434/6, 1434/7, 1434/8, 1434/9 in 2036/3 – deloma (jugozahodni in južni del do konca parcele št. 1433/1), vse k. o. Tomaj ter stavbo št.: 212, k.o. Tomaj.

(2) Spomenik nima vplivnega območja. Neposredna nepozidana okolica spomenika vključno z monumentalnim kamnitim stopniščem južno od spomenika je območje kulturnega spomenika. Spomenik leži znotraj naselbinske dediščine Tomaj – Vas, EŠD 16007 in znotraj arheološkega najdišča Tomaj – Arheološko najdišče Tabor, EŠD 767.

(3) Meje spomenika so določene na digitalnem katastrskem načrtu, ki bo uveljavljen z dnem objave tega odloka v Uradnem listu RS in vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1 : 1000.

(4) Izvirnike načrtov iz prejšnjega odstavka hranita Občina Sežana (v nadaljnjem besedilu: občina) in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zavod).

4. člen

(1) Sestavni del spomenika so premičnine, ki so opredeljene med Varovanimi sestavinami spomenika v drugem odstavku 2. člena tega odloka.

(2) Pristojna organizacija za varstvo premičnin, ki so sestavni del spomenika je zavod.

5. člen

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- celostno ohranjanje varovanih sestavin spomenika z gabariti, tlorisi in temeljnimi značilnostmi, gradbenimi detajli in materiali, vključno s še prvotnimi ometi,
- ohranjanje sedanje namembnosti celote skladno z varovanimi vrednotami spomenika,
- vse posege v spomenik podrediti ohranjanju oblike, konstrukcij, materialov, strukture in barvne podobe,
- prepoved spreminjanja varovanih sestavin spomenika; v primeru okrnitve spomenika ali njegovega varovanega dela je treba zagotoviti povrnitev v prvotno stanje na stroške povzročitelja,
- prepoved premeščanja spomenika ali njegovih delov, razen če je premestitev nujna zaradi fizične zaščite delov spomenika,
- ohranjanje vedut na spomenik in iz spomenika na okolico,
- zagotavljanje dostopa javnosti v obsegu, ki ne ogroža varovanja spomenika, namembnosti in pravic lastnika,
- označitev posameznega spomenika s predpisano oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika,
- redno vzdrževanje spomenika in njegovih delov,
- morebitno osvetljevanje mora biti racionalno ter okolju in spomeniku prijazno,
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta za večje posege v spomenik ali njegovo celovito prenovo,
- ob posegih v tlake spomenika, pod obstoječe temelje ter ob posegih v zemljino v neposredni okolici spomenika se zagotovi predhodne arheološke raziskave.

Za notranjo opremo velja varstveni režim, ki določa:

- ohranjanje notranje opreme v celoti, v njeni funkciji, izvirnosti in neokrnjenosti (v barvi, legi, materialu, obliki, strukturi, velikosti),
- dovoljeno je strokovno nadzorovano konserviranje – restavriranje izvirnih sestavin z rekonstrukcijo avtentične podobe opreme,

- izjemoma so dovoljena začasna premeščanja za razstave in druge promocije, vendar le po muzealskih standardih in s soglasjem pristojnih strokovnih služb.

6. člen

(1) Lastnik, posestnik in upravljavec spomenika morajo v sorazmerju s svojimi zmožnostmi javnosti omogočiti dostopnost spomenika in njegovo predstavljanje. Javni dostop ne sme ogrozati spomenika in posameznih spomeniških vrednot, zlasti ne njegove osnovne namembnosti.

(2) Spomenik je odprt za sakralne potrebe. Vodeni in najavljeni obiski se prilagajajo urnikom in potrebam primarne namembnosti. Za vodene ogledе lastnik lahko pobira vstopnino. Lastnik lahko na območju spomenika izvaja posamezne kulturne prireditve, če so skladne z osnovno namembnostjo.

7. člen

Spomenik se označi v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11). Spomenik mora biti označen z oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika.

8. člen

Za vse posege v spomenik, razen če zakon ne določa drugače, je treba predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje zavoda.

9. člen

Nadzor nad izvajanjem odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

10. člen

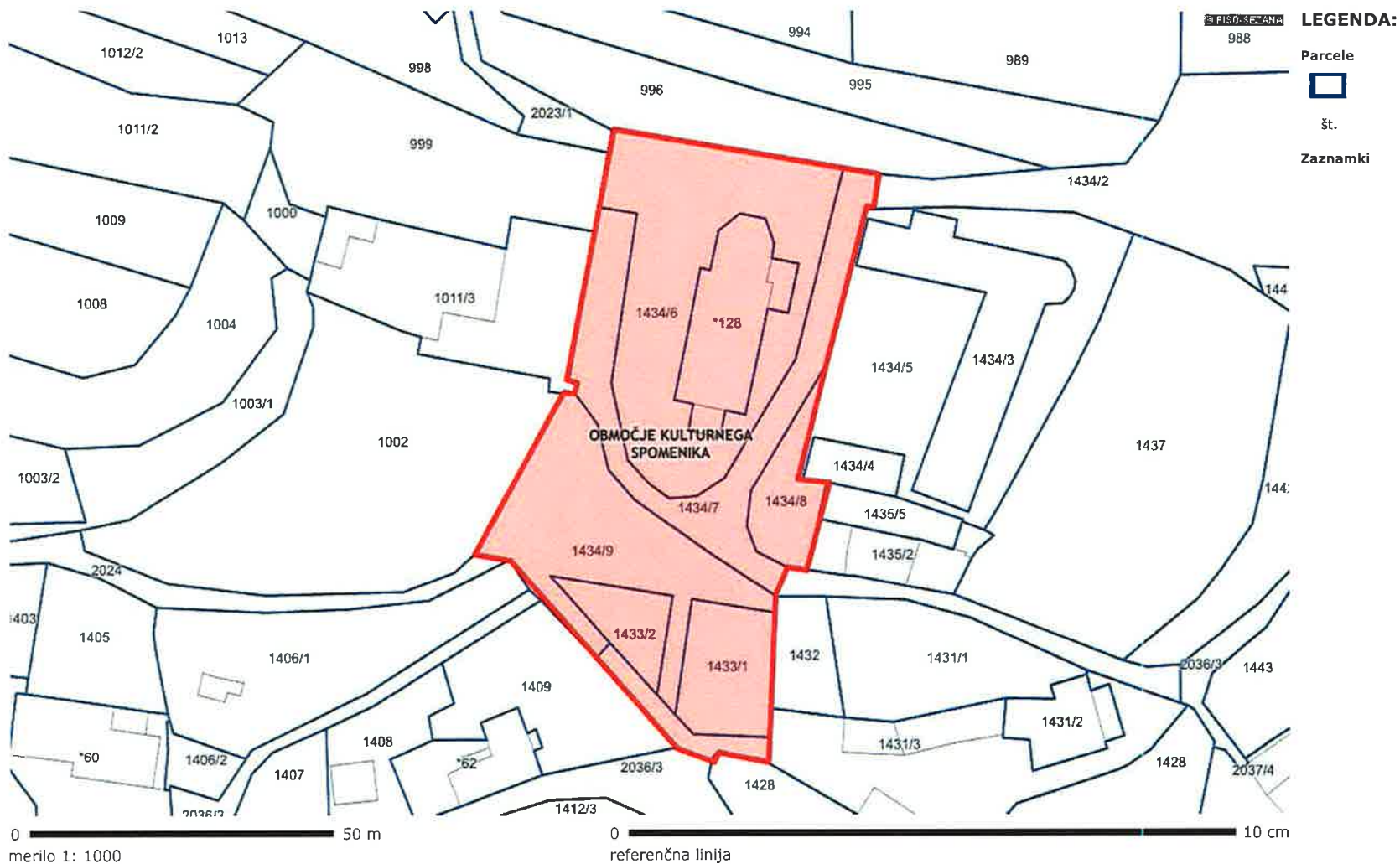
Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika na nepremičninah, navedenih v prvem odstavku 3. člena tega odloka.

11. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Davorin Terčon
župan

Začetni prikaz

OBRAZLOŽITEV ODLOKA O RAZGLASITVI CERKVE SV. PETRA IN PAVLA V TOMAJU ZA KULTURNI SPOMENIK LOKALNEGA POMENA PO ČLENIH

1. člen: določa enoto dediščine, ki se razglasi za kulturni spomenik lokalnega pomena, t.j. Cerkev sv. Petra in Pavla v Tomaju z EŠD 4071.
2. člen: v prvem odstavku opredeljuje vrednote, ki utemeljujejo razglasitev enote dediščine za kulturni spomenik lokalnega pomena, v drugem odstavku pa namen razglasitve enote dediščine za kulturni spomenik lokalnega pomena.
3. člen: v prvem odstavku opredeljuje obseg kulturnega spomenika (št. parcel in stavb), v drugem odstavku pa obseg vplivnega območja, ki ga v primeru cerkve sv. Petra in Pavla v Tomaju nima, zato opisuje neposredno okolico spomenika ter da leži znotraj naselbinske dediščine vasi Tomaj in arheološkega najdišča Tabor. Tretji odstavek opredeljuje določilo glede določitve in veljave mej spomenika, medtem ko se četrti odstavek navezuje na tretjega, saj seznanja z lokacijami hrambe načrtov spomenika.
4. člen: v prvem odstavku določa, da so premožnine spomenika že opredeljene v 2. členu odloka, saj so vključene med varovane sestavine spomenika. Drugi odstavek pa določa Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije kot pristojno organizacijo za varstvo premožnin, ki so sestavni del spomenika.
5. člen: definira določila varstvenega režima za spomenik ter še posebej določila varstvenega režima za notranjo opremo spomenika.
6. člen: v prvem odstavku določa, da je potrebno javnosti omogočiti dostopnost spomenika in njegovo predstavljanje, vendar javni dostop ne sme ogroziti spomenika. Drugi odstavek pa govori o namembnosti spomenika, o prilagajanju urnika, o omogočanju pobiranja vstopnine ter o izvajanju kulturnih prireditev, če so skladne z osnovno namembnostjo spomenika.
7. člen: opredeljuje, da mora biti spomenik označen v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11) in z oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov spomenika.
8. člen: določa, da je za vse posege v spomenik potrebno predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje, razen če zakon ne določa drugače.
9. člen: določa inšpektorat, ki opravlja nadzor nad izvajanjem odloka.
10. člen: opredeljuje dolžnost pristojnega sodišča glede zaznamovanja statusa kulturnega spomenika v zemljiški knjigi.
11. člen: določa, da začne odlok veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.